

Avisudklip fra Hadsund Folkeblad.

30/5 1922.

Rejs ud!

Rejs ud, rejs ud!

Thi Bøgen er saa køn en brud.

Nu, da Pinsen staar for døren, vil jeg sige til enhver, saavel ung som gammel: "Rejs ud, ud i den frie Natur; det er ikke alene den friske luft, man indaander paa turen, nej, det er de nye og vekslende Omgivelser, man har for øje, og enhver, som elsker Naturen og dens Skønheder, søger altid ud. Danmark er kun et lille Land, men er det end lidet, saa er det dog rigt paa Omgivelser. Vejle Fjord og Svendborg Sund skal især være berømt for sine Skønheder. Men vi har ogsaa skønne Steder her paa Hadsundegnen.

Det er især paa Bakkerne Nord for Hadsund, man lægger mærke til, hvor smukt her er.

Mod Syd har man den skønne Mariager Fjord, med dens henrivende smukke Omgivelser; man ser Herregaarden Havn  med dens skove, Spiret paa Overgaards Hovedbygning rager op i det fjerne.

Og løfter man Blikket tilbage ser man Visborg By med dens smukke Kirke. Mod Hadsund og over mod Thygeslund Skov har man ligeledes et storslaaet Syn. Her kan man med sandhed sige som Digteren: "Det bugter sig i Bakke Dal"

Af andre smukke Steder her paa Egnen maa nævnes det "Skønne Als". Hvor er der nogen Steder mere Skønt end at staa paa "Als Bakker" og lade Blikket glide ud til alle Sider. I klart Vejr er det et henrivende Syn, som man sent vil glemme.

At omtale alt, hvad man ser herfra, vil føre for vidt, men jeg vil sige til dem, som ikke har været her f r: "Tag herud og se det med egne  jne". Især i denne tid er her henrivende sk nt, Kirseb rtr erne staar i Blomst, det er som et Fe Eventyr at staa paa Bakken og se ud over Byen, hele Byen er klædt i hvidt.

I selve Byen Als er der ogsaa sk nt, det er især de mange smukke vel vedligeholdte Haver som vækker Opmærksomhed. Det, der ogsaa giver Byen et smukt Præg er de gammeldags Bindingsv rksbygninger med de kalkede Mure og de tj rede Stolper.

En Tur sydpaa til Helberskov og Als Odde er ogsaa værd at foretage. Helberskov er en lille og venlig By, og fra Bakkerne er her en henrivende Udsigt. Als Odde ligger ved Indsejlingen til Mariagerfjord, her er ogsaa meget smukt.

Mod Nord er det ogsaa værd at foretage en Tur, til Hurup f. eks., en prægtig By med mange k nne Bygninger. Vil man længere nordpaa har man Muldbjergene, hvorfra der er en henrivende Udsigt. Jeg har nu meddelt Bladets L sere de mest bekendte og smukke Steder i Hadsunds Omegn, og nu overlader jeg til Læserne selv, at bestemme, hvor de vil hen. Men kort og godt vil jeg sige: "Rejs ud i den frie og skønne Natur".

Als i Maj 1922.

Mads Hansen.

Januar 1925.

Der meddeles fra Als.

Mund- og Klovesyge raser temmelig stærkt her paa Egnen, det begyndte først hos en Statsmand paa Als Hede, og da der hengik nogen Tid, uden at nye Tilfælde indtraf, troede de fleste vistnok, at nu blev vi forskaanet for flere, men pludselig kom der et Tilfælde ude paa Als Enge og ikke længe efter indtraf et Tilfælde i Nærheden af Buddum og et I Haslevgaarde. Hidtil var Als By forskaanet, men først i Nytaaret kom der et Tilfælde i selve Byen, og nu atter forleden et nyt, saa nu er selve Byen helt afspærret, hvilket er meget ubehageligt for de næringsdrivende og mange andre. Dans og andre Forlystelser, har været forbudt siden før Jul, og dette vel nok rigtigt. Men mon Folk nu er saa forsigtige som de burde være? Jeg tror nej! Over alt omtrent, ser man Hønsene gaa ude, ja, selv op ad de smittede Gaarde, og det mener jeg ikke er rigtigt. En Gang imellem ser man ogsaa en løs Hund gaa paa Vejen, og det er endnu værre, jeg mener alle har en Pligt til at være saa forsigtige som muligt, det er jo dog en meget alvorlig Historie, ikke at tale om Dyrenes Lidelser, men især det store Tab for saavel den enkelte som for hele Staten og Samfundet. Det drejer sig om store Beløb, og derfor har enhver Pligt til at være forsigtig. Hvorledes kommer smitten? det er vel en Gaade for de fleste! men jeg tror nu, at fuglene og især Kragerne har en stor Skyld. De kommer om natten, og staar Roekulerne utildækket slaar de sig ned der samt omkring Møddingerne, saa der er vist ingen Tvivl om, at de er store Smittebringere.

Uden for Byen staar der "Distriktet er afspærret", men hvor mange bryder sig om det? Man ser omvandrende Skærslibere og Spillemand I flere Dage gaa omkring i Byen og Omegnen, ja Handelsmænd, for ikke at tale om Tiggere, for dem kommer der ikke saa faa af og især op mod Jul og Nytaar. Hvor kommer de fra? og hvor skal de hen? Ja, de kan være gode Smittebringere, thi de kommer overalt, de er Landevejens Børn og er vel omtrent ligeglade. Men det er nu ikke rigtigt, det er for store Tab, der staar paa Spil, og jeg mener her bør holdes skarpere Tilsyn med saadanne Personer, som rejser fra By til By og fra Gaard til Gaard og videre ud i Landet, uden at de selv tænker paa, at de kan medbringe Smitte og anrette Ulykker.

At Sygdommen er en farlig Gæst at have til Huse, er vi vel alle klar over, og som saadan bør den bekæmpes med alle Midler, der staar til Samfundets Raadighed.

Hensigten med disse Linier er, at Sandheden bør frem og som saadan skal høres.

Als, i Januar 1925.

MADS HANSEN

17.9. 1925
Aftenlæsning.

—o—

Nu da Efteraaret og Vinteren nærmer sig, og de lange Vinteraftener indfinder sig, da er det af Vigtighed, at man tilbringer Aftenen saaledes, at man faar et godt Udbytte deraf, og ikke som mange gør, hendirer Tiden med at sidde og tærse i Kortene, det er en daarlig Anvendelse af Tiden. Jeg vil derfor henstille til, især Ungdommen, ja de ældre med, tag en god Bog i Haanden og læs den med Eftertanke. Vi har her i Als et udmærket Bibliotek, med mange gode Bøger, af gode Forfattere, og Betalingen er overkommelig, kun 4 Kr. aarlig, kan betales med 2 Kr. halvaarlig, det mener jeg, enhver kan overkomme. Bøgerne faas byttet hver Fredag Aften fra Oktober—April Kl. 7—8 Aften, og om Sommeren fra 8—9. Der faas 3 Bøger ad Gangen, og de kan byttes saa tit man øns-

sker. Udlaanet finder Sted i Sparekassens Bygning i Als.

Til Læserne vil jeg sige, vælg en Bog af en af vore egne Forfattere, og af dem har vi mange dygtige, hvis Bøger er værd at læse, se altid først efter, hvem der har skrevet Bogen, og finder man saa en Bog af den Forfatter man synes om, er det en Garanti for at den er god. Der er desværre mange af de unge, der helst læser en Bog der handler om Forbrydelser, Røverhistorier og lignende, til dem vil jeg sige, kast disse Bøger bort, det er usund Læsning. Nej, læs en Bog, der handler om Oplysning, det gode og ædle her i Livet, det er Bøger, man har Udbytte af at læse, og af det gode, kan man ikke lære for meget.

Als, i September 1925.

Mads Hansen.

Ungdommen i Als Præstegaard.

1926.

-Torsdag den 25. November afholdt Pastor Rugholm Møde for Ungdommen i Præstegaarden. Og det skal siges til Ungdommens Ros, at mange havde givet møde efter Indbydelsen. Det er Præstens Mening at afholde Møder to Gange Maanedlig, men, bestemte Aftener kan ikke opgives i forvejen, da han mulig kan være forhindret til bestemte Tider, men det vil saa blive meddelt under Gudstjenesten i Als Kirke. Pastor Rugholm fortjener Tak og Paaskønnelse for at have arrangeret disse Møder. Det Præsten har at sige til Ungdommen, behøver jeg ikke at sige, jeg tror, nej jeg ved, at det er gode Ting, han vil lægge Ungdommen paa Sinde, gennem deres Vandring gennem Livet. Det er jo saaledes, at der vil komme Tider, da vi før eller senere, og man kan vel godt sige for os alle, at Livets Storme vil møde os paa vor Vej saasom, Sorg og Modgang, da er det godt, at have nogen Ballast, at staa imod med, og derfor siger jeg til ungdommen: Mød talrigt til disse Møder, læg Jer Præstens Ord paa Sinde, og naar engang Modgangens Dage kommer, da kom hans Ord i Hu. Da er jeg sikker paa, at I lettere vil komme over Modgangen, og siden hen i Livet med Glæde vil mindes hans formanende Ord, og ligeledes vil mindes de hyggelige Aftener, I tilbragte i Præstens Stuer.

Gid de Ord aldrig maa gaa Eder af glemme, men, at I maa mindes dem altid, saavel i Mod- som i Medgang. Mads Hansen.

Fra Læserne.

Ær de Gamle.

Ovenstaaende Ord har Bud til mange af de Unge.

Hvor ofte hører man ikke unge Mennesker tiltale deres ældre Slægtninge i en ubehøvlet, uforskammet eller endog skældende Tone, ikke vigende tilbage for Udtryk som: Idiot, Torsk o.l. Hvor lyder det ikke modbydeligt, og hvor maa det ikke krænke en Gamle, der har handlet i bedste Hensigt, og som maa finde sig i disse Overfald paa Grund af sin fremskredne Alder og mindre Styrke.

Ovenikøbet finder saadant oftest Sted, hvor man burde vente den allerstørste Taknemlighed fra Ungdommens Side. I et Tilfælde som dette: En Enke overdrager de lykkelige Nygifte sin Gaard mod at hun til sin Død faar Ophold paa Gaarden, turde vel al Menneskelighed fordre, at hun maatte leve roligt og fredeligt til sin Død. Men hun maa arbejde for Føden." Ja, hun er villig nok, men Kræfterne mangler. Saa er det, hun begynder at tage for megen Plads, »gaar i Vejen osv. Hvor maa det ikke krænke saadan en gammel Kone at blive tilsidesat og haanet paa sine gamle Dage; det har dog været hendes Ejendom hvor hun har slidt for at gøre det godt for sine Børn. Desværre bliver hendes Løn kun Haan og Utak.

Og derfor siger jeg til I Unge. Ær de Gamle, tal venligt til dem, husk, at i selv bliver gamle, og tænk over, hvorledes I vilde befinde Jer, hvis i selv blev behandlet haanligt og uforskammet.

Als i Maj 1926. -27/5 1926.

Mads Hansen.

At Spare.

Ovenstaaende Emne har jeg tidligere, her I Bladet, skrevet om, men da var det nærmest henvendt til de Bosiddende, men denne Gang er det Ungdommen, jeg henvender mig til. Men hvorledes skal vi spare, siger Ungdommen, alting er saa dyrt, jo, ganske rigtig, men Lønnen er jo rigtig god for Tiden, selv Om den er gaaet noget ned de sidste Aar, saa kan dog en dygtig og paalidelig Karl og Pige tjene en rigtig god Løn, og saa kan de sandelig ogsaa med en god Villie lægge dem lidt op, men hvor mange gør det? Det er meget faa. Ja, undskyld, at jeg siger dem Sandheden, men den bør høres! Naar Aaret er omme, hvad har I saa til Rest at jeres Løn? Som sagt, de færreste kun meget lidt og nogen slet intet. Jeg ved med Bestemthed, at der nogle Dage efter Tjenestens Ophør har der været enkelte, som har været hos Manufakturhandleren for at faa Tøj paa Kredit, ja, det er Sandhed! Saa maa man rigtignok spørge: Hvad har I brugt jeres Løn til i Aarets Løb, ja, tænk jer om! Jo, I ved det godt, de er gaaet til unyttige Ting, som kunde spares, i al Fald indskrænkes en Del, saasom Bilkørsel, Dans og anden Lystighed, samt ikke at forglemme hvor mange der bruger deres Penge til Kortspil m. m. Ungdommen vil maaske sige: Maa vi da ikke more os? Jo vel, det maa I nok, men mor jer med Maade, mor jer saaledes, at naar I bliver ældre, at I da med Glæde kan se tilbage paa den Tid, der svandt, men frem for alt, søg at lægge lidt til Side af Lønnen, sæt Pengene i Sparekassen, lad dem trække Renter, der vil komme en Tid, da I vil blive glade derved, f. eks. naar I skal sætte Bo. Sygdom eller andre Ting kan indtræffe, da er det rart at have en lille Nødskilling at tære paa, og ikke straks skal søge Hjælp hos andre.

Og derfor I unge, læs nu min Artikel med Eftertanke, følg mit Raad, den Dag vil komme, at I maa give mig Ret i min Betragtning. 8. Juli 1926. Mads Hansen.

Fra Publikum. 40.9.
1926.**Aftenbeskæftigelse.**

—0—

Nu, Sommeren gaar paa Hæld og Efteraaret og Vinteren nærmer sig med de lange Aftener da er det er en meget vigtig Ting, især for Ungdommen, at Aftenen bliver tilbragt paa en god og fornuftig Maade. Men desværre misbruger mange den og bruger den til ikke alene unyttige men endog skadelige Foretagender, saasom Kortspil, hvor der til Tider endda spilles højt Spil, og mange spiller bort, hvad de fortjener. Jeg mener, at det er en daarlig Anvendelse af Tid og Penge, og det bliver til sidst en Lidenskab, saa de daarlig kan holde op igen. Derfor mener jeg, at der bør gøres noget for de unge, for at de kan komme til Forstaaelse af, at det er forkert, de bærer sig ad.

Vi ældre har, en Pligt til at vejlede og rette dem og vise dem Vejen. Hvem har ikke læst St. St. Blichers „Æ Bindstow?“ Jeg tror nok, jeg tør sige, at de den Gang var glade og tilfredse ved at samles saadan en Aften og fortælle muntre Historier og afløse hinanden med Skemt og Sang. Saadan Bindstow kunde vel ikke tænkes nu? Jo, hvorfor ikke? Men ialt Fald noget lignende, saasom Husflidsarbejde.

Der var her i Als for nogle Aar tilbage en Husflidsforening, som til Tider havde rigtig god Tilslutning, men pludselig holdt den op, vistnok paa Grund af, at der ikke kunde skaffes Lokale hvilket var meget beklageligt, da et saa nyttigt Foretagende burde have høstet Støtte og Paaskønnelse fra Beboernes Side. Og med en god Villie maa der vel nok kunne findes Udveje til at faa et Lokale til saadant Brug igen. Der kunde saa under en god Lærers Vejledning læres

de unge, ja, selv ældre, en Del nyttige Ting, saasom Bogbinding, Kurveflektning, ja, selv Strikning. Naar saa Vinteren var omme, burde der afholdes Udstilling over de forarbejdede Ting; de dygtigste Elever burde saa have en Paaskønnelse for udvist Flid, i Form af Præmier. Den sidste Udstillingsdag kunde saa de udstillede Ting sælges, og de derved indkomne Penge kunde saa gaa til Udgifter ved Lokale, Lys og Varme, samt til Præmier, hvis ikke de i Forvejen var skænket af Beboerne, hvilket nok kunde tænkes.

Idet jeg herved fremstiller mit Syn paa Sagen, henstiller jeg til de af Sognets Beboere, som har Interesse for Sagen, og som vil være med til at lede Ungdommen fremad paa den rette Vej, ikke alene at overveje Sagen, men skride til Handling.

At handle det er Sagen,
I smaat saavel som stort,
At ville frem med Dagen
Og faa en Gerning gjort.

Als i September 1926.

Mads Hansen.

1930 Aftenkursus i Als.

Afdøde Lars Bjørnbak, udtalte i sin Tid, at Kundskab er Magt, Uvidenhed Trældom, ja, det er ganske rigtigt og derfor bør Ungdommen søge at udvide sine Kundskaber saa meget som muligt. Hvor ofte hører man

ikke gamle Folk sige, bare vi havde lært noget mere i vor Ungdom, men nu er det for sent. Derfor siger jeg til Ungdommen her i Als og andre Steder, benyt de ledige Aftentimer til at udvide Eders Kundskaber i. Indmeld Eder til et Kursus, som foregaar i Als Skole 2 Gange ugentlig. Der undervises i Dansk, Regning, Skrivning, Bogføring, Samfunds lære, Engelsk m. m.

D`Hrr. Lærerne Rasmussen og Bjørn leder dette Kursus og fortjener, at Ungdommen vil paaskønne det ved at give talrigt Møde og holde ud, saaledes at Udbyttet og Resultatet bliver godt.

Samtidig kan jeg meddele, at der i Lighed med tidligere Aar vil blive givet et Kursus i Sløjd og Husflidsarbejde i Afholdshjemmet, som ligeledes anbefales paa det bedste for Ungdommen.

- MH.

23/02- 1930.

Als Foredragsforening.

For et par Måneder siden tog Førstelærer Helge Rasmussen Initiativ til at stifte en Foredragsforening i Als. Tanken vandt stor tilslutning, og Foreningen blev stiftet med Rasmussen som Formand. Foreningen afholdt sit første Foredrag paa Badehotellet Torsdag den 16. Januar med Hr. Højskoleforstander Frede Fogt, Try, som Taler, der i et udmærket Foredrag fremdrog, hvorledes vi mennesker bør forholde os her i Livet, om at være tro i sit Arbejde, samt om at føle sig glad ved sit arbejde og glad ved Livet som Helhed.

Foredraget var godt besøgt, og det skal siges til Ungdommens Ros, at de mødte talrigt, et Bevis for, at de har Interesse for Sagen, hvilket er glædeligt. De er dog dem, som med Tiden skal overtage den Gerning, de gamle har begyndt, og da gælder det om at staa rustet i Kampen, og af Kundskaber faar man aldrig for mange. Lad os altid mindes Lars Bjørnbaks Ord: "Kundskab er Magt, Uvidenhed er Trældom".

Det henstilles derfor til saavel ældre som unge: "Giv talrigt Møde til saadanne oplysende Foredrag, søg at høste Udbytte deraf, og læg dem altid paa Sinde at handle derefter, saa vi altid kan være glad for vor Gerning.

Fortid og Nutid.

I min Barndom og Ungdom for en ca. 50-60 aar siden, gik det let med at faa de lange Aftener til at gaa. Saa snart man var færdig i Stald eller Lade, mødtes man inde i Stuen, hvor enhver havde sit Arbejde at udføre. Pigerne strikkede Strømper, Mandfolkene kartede Uld, og Husmoderen spandt paa sin Rok, det hele gik med Liv og Lyst. Under Arbejdet blev der fortalt Historier og sunget. Den Gang sang man mere end nu. Den fynske Digter Mads Hansens Sange var paa alles Læber. Det var ikke alene inde de sang, men ogsaa i Stald og Lade og bagved Ploven, som der staar i et af hans Digte: "Jeg synger bagved Ploven, og under Leers Klang, saa Bakkerne og Skoven gir Genlyd at min Sang" Ja selv Hjorddrenge sang højt i Sky, baade naar han drev Køer ud og naar han var for hjemgaaende.

Alle var glade og tilfredse den Gang, maaske mere end nu. Selv om Arbejdsdagen var lang. Nu om Stunder er der et Jag over det hele. Alle har Hastværk. Det er som om Menneskene er bange for, at Tiden skal løbe fra dem.

Hvorledes tilbringer man Tiden nu om Stunder i de lange Aftener? Ja det kan der daarlig svares paa. Rokken er enten sat paa Loftet eller vandret paa Museum; men maaske den Dag kan komme, at den atter hentes fra sit Skjul, hvem ved.

Hvad skal man saa få Tiden til at gaa med, er der flere der spørger?

Dertil vil jeg svare: Læs en god Bog. De fleste Steder findes der jo et Bibliotek.
Her i Als har vi ogsaa et saadant med mange gode Bøger. Det er aaben for Udlaan hver Fredag
Aften, det er en god og sund Anvendelse at deres Tid, og læses der højt, kan Kvinderne beskæftige
sig med Strikketøj og Sytøj, og Karlene med Snittearbejde.

Als i Oktober 1930.

Mads Hansen.